

reguleren, op mane in deselue plante be-  
gropen, dewelcke ghy op den Schuttreder  
durfeluer full excusiteren oter wytwisen dor-  
seluer plaatst, sonder dat in eenige ge-  
breke de weeslen; Godt bewaerten.

Ghecreuen tot Leeuwarden dat 2<sup>e</sup> Fe-  
bruary, Anno 1580.

(Opdrachte was)

Dat Vleeden, Pausen, ongh. lie-  
ten behoudetet. Bughemresteren.  
Schopenen enke staaten der Hoede  
Leeuwarden.

Ou en yle Paus. Dat sal gij verf, denne  
ende in de Griff's Paus van Frankent.

*Plaident en Articulen, betreffende de bevordering der waerder Unie, met  
de Antwoorden, daer op gegeven.*

Dm 10 February 1580.

Doorhege, Honchgeboren Purat,  
Graadigen Heesen, Verweerdigen,  
Edelen, Ecentseaten, Hoochgeloe-  
den, Wysen, Vaardigheiden, der Dis-  
cretien Heesen.

Die int eenige Magistract offre Capitain-  
schap, Schuttryen ende diergetyke, gead-  
mittent salien worden.

I I I.

Item, alfoe men jegenwoerdelik vindt  
vele quade Patrioten, oft niet gemaend en  
dat syn alle die geenen, die eenigheids si-  
specie syn, int hysonder die voorrichtungen  
van te doen beweren.

I V.

Item, in gewalle ewige in wegeringe  
bewonden worden die vroedkreeuen van te  
beweren, hoe men daer mede dan gode  
handelen sal.

„Vroede men die eruiden ende aduersen  
„van College, op date als boven gege-  
ven, ghet, ende dat men den geenen die  
in wegeringe blyven den eest te willem  
„doen, vryce gestricke Provincien sal  
„doen verrekenen. sonder dat den geenen,  
„die vryt eenige Provincien ter oefte  
„vrees, bekist is te verrekenen, in tem an-  
der Provincie sal tegeneg anhoeden ofte  
„onderhuiden worden, nae dat elke ge-  
„stelt wordt mit discrete van die respectieve  
„Provincien.

V.

Item, toe die peys genoegh int gehest  
aff is, nff niet geraden is, behouderende  
het ix<sup>e</sup> artikel van die vrye vre, dat  
alle die Provincien, Steden ende Leden  
van dien, specifiek beuuled worden, gun  
haardelinge van peys te mercken, dat nye  
gemeen artys van die Buntgeboden. ende  
daer hinc speciaaltek te bedingen approhacie  
van die vroedkreeuen vre. Ende dat tot  
ende inde vroefk. articule van die  
vrie die Magistraten van alle die steden  
offic

**M**yn Heeren! Alsoe niet genoegh is dat  
die waerder van te gesloten, inde by die Pri-  
uinen rengemomen is, om sy dan dat die  
in allen synen puncten ten werken gestelt,  
ende ter behoeftelike execucon geleyt wor-  
de. Soo hebben die van t'College, ihies  
vergaedert, goet geschoben, om seden van  
Puratlyke Graadige ende Edelen moedelij-  
ke vertaek, deest genemt conuocare te  
doen, ende die istoe, tot voltreckinge en-  
de volwaeringe van die voortz. vrie, vner  
te bokken die daeuwende puncten:

Aan. L

Ende vermit, nff men niet goet vindt in  
desen gewaerdicken vte, dat men die vrye  
vrie ende confederacie sal doeo beweren  
by die Heere Stadhielden van die Provincie,  
by alle die Magistraten ende Heerli-  
officieren van die selue Provincien, Super offici-  
ele Leden van dien, en leden van alle die  
Schutteryen, Broderschappes ende Colle-  
gien, die in eenige Steden offre Vlecken  
van desen vrye syn, ende dit al op eenen vte.

„Werde die resolutie, by t'College den  
„xviij<sup>e</sup> February lastedes op t'elue arti-  
cule genomen, goet gevonden, ende daer  
„t'elue noch niet geöffnekeert ende in  
„t'rein gebrocht en is, dat Jules gij noch  
„nog geschiede; ende werde den vte, dat Jules  
„nog geschieden sal, gestelt tot dikte-  
„te van het College.

I I.

Item, dat men denseluen eerst van die  
voerzen ful doen doen by alle die geenen,

offle Vlecken sal doen voerhouden ende wel verstaen, ten cindre sy hem niet so laten abuieren offle misleiden, als eeniges gedaen hebben.

"Werdt goet gevonden; daer by voughende, dat sulcx in den cede, die men die Magistraten voorhouden sal, ruydrukenlyks gestelt sal worden.

## V L

Iets, alsoe die reseruen van die Munt en geselingeen wieren toe do Foutificaden, ende dat sedere niet goed gevonden & eenige reseruen daer van te trecken, oft niet gevonden is, in plaatse van dier oentige andere middelen te aduiseven, daer male men die Foutificatie sal moghen doen.

"Werdt mede volgens die resolutie goet gevonden, dat die respectieue Provincien, in de plaatse van de reseruen van de Munte, tot opnamekinge van haere Foutificaden, sullen moeghen employeren die genoemde en de gooderen. Dat mede die pennisingen, procedeerende van de brandstichtingen, generaeliken daer we gebruyde zullen worden.

## V I I.

Iets, alsoe men die middelen van contributie, by t'w<sup>e</sup> artikel van die vnde branspo, niet en heft woot te verda offter exercitio te leggen, is men nochtinct gedraogen gewoest, in plaatse van een oertige quote to adviseven ende vryfachten, die elke Provincie ter wane ophouen en dat's fuissezen zoerde toe onderhoude van der orlog, ter iye toe een ander generael omtrent gevonden souwe wesen, dat lant genuek om doortoge te sustineeren; welvordene nuchte, dat die middelen euenetel kaip hedden daer in train gebrachte sullen worden, also dat die Provincien, gecoe daer van comen zoude, selfs ophaffen. ende ten vliesten van haer quote inhouden zouden, op dat also die Provincien te meer beestelheit doen zouden, die middelen te exerciteren ende in train te brengen; ende dat men also zoude mogen vernyden dat exercitus custen, als die Generale Staten te dier onsecke genrich te vergoedt hebben moeten dnon. Doerommo dat men resolute, dat die Provincien die vormelue quote willen approberen, ende maentelic, ende dat by prouise al voren, ende onvermuidelik: gene oaldaer by zyde Princelycke Exellencte ende Gedeputeenden aan die Generale Staten gedaen is.

"Alsoe als nu bestraetick zaido wullen die genoemde middelen in train te brengen, dat men die maeneycke quote zuu de emmeynen, also da: dat ouerenstige penningrea, bouen her ordinaria garnisoen, gelquier zullen werden een handen van den Oarsanger Generael, alsoe van achte daagen each die daege een vierdael van deselue quote, waer van den eersten termijn van October sal herrele worden den xxi<sup>e</sup> daelselue; suc by den Gedeputeerde enendracholyk geraesoneert ic die resolute ic nyete te doen, gelyck deselue to nyete gedaen woorde by d'zen; wel uerloede, dat de respectieue Provincien, een der het Orychtmolek, op haer reparatieve slaeze, geholden sullen syn te conseruen totten eersten October lasteden, van welcken daech als verstaen wende, dat alle die kuytters ende Knechten, in diens, te van de Provincien syno, generaliteken sullen beoaten, voorso by de Generaleysc onderhouden worden; mits dat die van Vrechte verhaerden, te vreden se syn al te affulke middelen, tzy den C<sup>o</sup> ofte L<sup>o</sup> penning, ofte oyck die V<sup>o</sup> penning, jec die helft van het jaerlicx innemmen, en de alle andere genemde middelen, die even eenichstas houde moeghen upstellen, in se te willigen, sue sulcx by den andern Provincien niet cendrachelyk gconsenteere woorde; dan en soude, sue veel de quote aengest, daer inne worder nyet conties bewilligen dan naer d'nde gedraeyt, ende sulcx sy van oodus by de Financie gequorsteert syn gereest. Syn nyet te min oyle wel te vreden, name alle dispueten ende debatten ten de quote te vermijden, honderd Peerts, te weeten 80 Lanciers ende 80 Carbines extra ordinarie endo bouen haer quote te onderhouden, mits dat d'andere Provincien van gelycker dijen sullen, zoeder respect te woude oft sy gemit niet ecken zya, alsoe ia alle die Provincien, die quote aengest, zwartchoyt gedeekte wond, haer sticht die Generaleunten van de andere Provincien haer respectieue Principaelen beloost heffen so rapporteera, sodan van haere goede intyninge erde resolutie inne brenghen den 25 desel; die van Vrechte verstaen d'k verlichtinga van haere quote in regarde van des leue, die sy tegenwoordich mac zyn.

## V I I L

Iets, sue men insgedykt om vele redenen geadviseert heeft soekert reparatie van dio Snideren ende Ruiters, die ier nyet syn quote betaecta woude, dat die Provincien die wilde

wilten halieuen, oftte gedycielket in een ander regeurlike accorderten.

„ Cesceet volgens die resolutie, hier voren op het viijde artikel genoemt.

### X.

Item, alfoe die quince set vermincten soude worden, so vertre men die Soldaten (volgende die vrie) logys gelyc londe verstreken; dat men eenlich extraordinaris middel vindt, om te vervullen voorschreven loopte gebe.

„ Alfoe men doende is eench slae to associeken van allen die Ruyteren ende Knechten, die men van meydinge le is dienste van die Provincien te houden; erde sic „ die felue slae gemaecke, ewige penninge van do maecelike quide sonden mochten overschreven, sal men d' selue te het logys gelyc emplorjen, toe nyet, sal het selue blyuon in sulcken slae als het jo genwoordelick is.

### X.

Item, alfoe by t' viijde artikel van die vrie gestalteert is, dat om t' allen tyden graaflieden te wiken wetten van die landen van die Landen, dat d' ingescrenen van die reunieerde Provincien gemaelstere endo opgeschrauen soudent warden; dat myn Heerten gelieuen iadviseren, oft niet geraden sal syn, sulx te doen sue wel in Sieden als place Landen, om daer vijf een soeker goral up wapenen te stellen, ende een den anderen daer mode in den noot iauisteren, toe wien costen sulx geschilderen zal, endo hadden wat tye.

„ Hier wordt goet gewoeden, dat sulx wezen eersten geschiede, endo dat blancken den tye van den maende inne getrochte worden die rolle, ende was hier inde pe daen sal syn, oomso die gotien, endo dat gowerten, soekker goral daer vrye gedaeneere te wanten, oomso in tyde van nooda in enige garnissoene ofte xaceringe gebrauchte te worden.

### X.

Ende alsoe dio Brabigonen by die valle d' een den anderden belunkt hebben met lyf endo goet by te staen, ende jargens den rivaaden behelpen te beschermou; endo dat zodern het indencomen van Mistrichi. des die regenlaetende dat design: hem we enlich verschiet ende gehoopt hebben. dek 18. Dad.

genage te verwachten, so vertre men hem belouen wilue onter te doen; zullen myn Heeren gelieuen te aduertisen, oft niet geraden sal zyn, eenich extraordinaris te vinden, omme penninge te sunnen, daer mede men die Siechen, die belegert zullen wesen, sal mogen waerlen; ende dat men toe dan elden elden eerst Peerdwolck op waergoet borden zwiede op dat die Sieden te doch gemaet ougen zyn bekoyeringe te sunnen.

„ Cesceet by vongaende resolute, van een snaedelyke quoit altyds geroet so houden, ende niet eenige Heuren te traecteren, omme welck in waestigheid sen te holden.

### X I.

Item, alfoe t' slot van d' vrie verwelt, dat deer van briuen zouden gemaect: worden in bevoerlike formen, dat by die Heeren Staathouders, ende hy die voermanpleiden van die Provincien, daer specielick los versoechi zynde, besegelt, ende hy hoeven Secretaris onderteeken zouden worden; oft niet geraden is, me meerder vestelheit, sulx metten eersten te doen soen.

„ Dat yder Provincie een afre van resi-  
„ batio, nader haer gewoonlycke segel,  
„ zullen overbynden; wieno weels alde re  
„ concipien, het Collegie gesautoriseert  
„ wordt.

### X I I.

Item, op dat die voorste vrie in geen vergenoegdende rede retrectinge en crise, oft niet geradene sal syn dat men alle jare een byvoenpaas maecte van den Provincien in een van die stede, ende dat by ordre, beginnende van die viermaesbare, ende dat soen sicker den endo sel d'nes vermeuren, ende alle fersechelde, die voornvalten zyn, te decideren; ende dat men alda vergaderinge van die Generaliteit, by zyn Excellentie beretste, van halfs jaer te halfs jaer, te wiken in April ende October. Hier toe deueno sunde des daech van den ersten Augusti, ende dat in sulcke Sieden endo plaatseen van die Provincien, als men daer toe wier die doquarante zal vindou ende aduertisen, oft op elcke vergaderinge zal bestoommen.

„ Worde die resolutie, in dese als voorseen, geraadsement; ende dat die genoemte ende jaerliete vergaderinge zal waaren perpetuel, waer van die eerste vergaderinge valten zal sue Arnhem den eersten

# 126 CHARTER-BOEK

" ten Augusti 1580, ende sal aldaer gesloten worden waer die vergaderinge des jaers daer zed vulgende welen sal.

## X I V.

Alsoe men grote onnuete kosten doen moet omme veel Steden, geen Kasteelen synde, met garnissoen te besetzen, vermits men hem daer van-pius verleken houdt; off men niet eerlich middel zoude coenen vinden, daer by men van affulcke Steden zul mogen verschetzen zyn, zaender garnissoen daer in te houden, oec alsoe die ouren te verswyden.

„Die articule, mette resolutie van datte als bouen, onvermindert die Provincie

„ huere preuelegten, geconfronteert, mett dat oyek alle Magistraten gehadden zullen syn, op alle vergaderingen van de Heuvelscheruppen ende anderen goede acht te noumen, das aldaer oyec gestandelt en wurde, welch den Landen nietelich zoudt de welen.

Aldus redacto ende reproponeert in die vergaderinghe van die Gedeputeerden der ouderen gevuerder Provincien, binne Vlrechi versamelt, ende daer in uggewoerdicheit van syn Princelyke Exclencie roya Heer den Stadhouder van Gelderland, den 2<sup>de</sup> February 1580.

*Near een half afstand, onder de heilige portie van  
cyclus van Lourens Statoren S. J. Gorcum.  
In bewaring van M. Henr. Nagel van het Dorp  
ter Nijverheid te Larenveld.*

## Poincten en Articulen, betreffende de overleutringhe van der Bliekbasis te Statoren in handen van de Heeren Staten van Vriesland.

Dat 11 February 1580.

Poincten ende articulen, gewapen ende ge-  
loome by den Gedeputeerden van Vries-  
land, ter projectie van den Hoopen Ge-  
vechtscy, Reynor Heynricz, ende Rey-  
ner Ulphercz, Burggraafsen ende den  
Secretaries der Stad Steatum, ter over-  
wecheling des Drostes. Caselby, Olympe  
ende generale Souldaten, nu tegenwoordig  
cynde op 100 Bliekbasis der stadt Steatu-  
ren, ter andere syde: binnende daer over-  
komelingen van den jaren Bliekbasis te han-  
den van de Staten van Vriesland, samps  
den Burgeren der stadt Steatum, affer-  
walgende i dertien ende ordeneerde: dat sy-  
ns dertien, en propositie xvi werden  
verbode, gescrecht.

## Art. I.

In den eersten. synde oueren recenten  
ende vereccordiert die vrolyk Gedeputeer-  
den woulen vrolyk Dronkert. Officieren en-  
de generale Souldaten, dat men nooit ylo-  
sen weeteryden Volmaechten sal depuraten,  
omme sen zyn Exclencie den Prince van  
Orangien te reyzen, waerder idder die  
menige van zyne Raclentie te verlaet, ofte  
dat vrolyk decreet, ongrootlycken xvij.  
moenden gewaickt, delwaert offelc le forse-  
ren ofte niet, beroerende die nuerleterin-  
ge ende demaneelarie van den Vaertel in  
handen van de Staaten ende Burggraef voor-

## II.

Rade soe als zyne Exclencie vertheuren  
sal sulcx te behalren te geschieden, ende  
als nu noch van foetsenigo Intonio ende  
opante is, dat men in dyer gevalle sen de  
Exclencie versterken sal dienen van ad-  
dresso van den Drostes. Officieren ende  
generale Souldaten, dat sy het vuortre-  
uen Chatele van Steatum, betrachten ha-  
luydes ere ende ecke achterantponde, en  
de oottempererende hoe bouwengenueke de-  
creet, mongen ende behalren ouer te leue-  
ren in handen als wryck, mi eynde dat  
die voortz Dronkert. Officieren ende go-  
metse Souldaten, bera mer akels eesen we-  
Jeromme sulken minnegem representueren in  
dienste van andere goede Moren ende Vor-  
ien.

## III.

Ende dat zyne Exclencie oddurelyck sal  
schrikken, ote die selue Dronkert, Officier-  
ren ende generale Souldaten met alder circa  
i selue hys sulken leueren in den handen  
van de Gedeputeerden ende luykerie voor-  
schreven ote nyet, int selue te duerte,  
hebhaerde besechey van zyne Raclentie, sy  
nyet in wrygoringe sulken zyn.

In altermende ende in kommitte dat waer-  
heyd, als by eycone moestheden is te  
wyllen

wullen persiflere, hebben wy Godsposte-  
den voorz. goedvinnende naen Secretarius  
der Landen te onderscriven; ende hebben  
voorts ty Fransis van Pipenoy doelen mede  
ondergeschreven. Ende tot meerder zinu-  
raeke ende versterkinge van deser, heb-  
ben wy gemaene Officieren ende Soldaten  
voorz. polyctelychken, i sman stec etc  
bevoedere, gebeden den Eersten Adriaen  
van der Gies, Secretarius der Stede Sac-  
keren, oemde decien mede ter boede van  
oas te weilen onderschryuen: wort let  
Adriaen ter boede als vooren hebbt podac,  
ende mek mede ter ordonnancie van den  
Burgemeesteren, Schepenen ende Ridders  
van Sauerlen; getyck als ty Kyns Ry-  
meren ende Reyser Olybertus doelen oick  
mede, ter begroene ende ordonnancie van  
de Burgerie vnder Stede voorz. hebben  
gedaen ende mede bovastigert.

Achtem Sauerlen den elffden Februry,  
Aanr XV<sup>e</sup> achtienich.

(ondergetekene)

R. I. Branc.

(onder blinde geschreuen)

Aldui mede reden rede geschriet in pre-  
sente van ons ondergeschreuen

(recoade)

Oma Croonrijer.

Fransis van Pipenoy.

Reyser Rymeren.

Reyser Olybertus.

(waer ander blinde geschreuen)

Ter boede van do Officieren ende gema-  
ne Soudhieren up van Secretarie der Stede  
Saueren; ende let ordonnancie van  
de Burgemeesteren, Schepenen ende  
Ridders derselfder Stede.

(ende gerecione)

A. Gies.

(noch blinde ondergeschreuen)

Gecollacioneert jegens zyn princepale,  
ende is behouden daer inde rac-  
conderen. In kennisse van ons on-  
dergeschreuen Secretarius der Stede  
Saueren.

(van gerecione)

A. G. E. B. S. T.

Naw om gescreuen te haue, bestreden te  
doen dat ons blinde geschreuen

Plaats dat nienand Goederen sal verwachten, nog een de eene Juris-  
dicie na de andere trekken, zonder overkennis van  
den Officier der plaets.

Dm 13 Februry 1580.

**P**halys, by der grauen God: Cosainck  
van Castillen, van Leon, van Aragon, van  
Neucre, van Neopols, van Sicilien, van  
Mallorckie, van Sardynie, van de eylan-  
den Indien ende vader Landen der zee Ue-  
reane. Regehorste van Montevete, Her-  
tochte van Bourgoughen, van Lochryck,  
van Hainhant, van Lyndburch, van Luxem-  
borch, van Gelre ende Maelinen, Graue  
van Habeborch, van Vlaenderen, van Ar-  
tiny, van Bouengaigne, Palgraus en le van  
Hennegauwe, van Holland, van Zeeland,  
van Nederen ende van Zuyphien, Prince van  
Sonnev. Marckgraue des Heylich Ryca.  
Heere van Vriesland, van Salins, van Mech-  
elen, van die Stadt, Roden ende anden  
van Vreche, Overysel ende Gema rgen,  
ende Dominauer in Aise ende in Afzyle;

allen den ghedaen dio desejen jegenwoordige  
openb hieluen wullen haen olt boxen kro-  
ien, seluyt.

Alsoo wy int brecker bericht zyn', dat  
diviere persoenen ut onse steden ende landen  
van Vriesland onwerstaet bin goeden re-  
vluchten ofte verwoert, sijnmyche oock  
selfs voorneeden te vertrekken, gewaande  
daer mede genoech te kennen dat sy van  
de heylische anslagen, hy eenighe quaer-  
beriche luyden gepractisoeft ende vongeno-  
men en vaderinge van der Spaetgaudent  
est Malecimuiden, gedrechende ryanden,  
quade labe, ende tot nadert van ons lande  
van Vriesland, ende van den goede inge-  
rekenen van den, om die, onder pretius  
van een hofe ende valcke wiede, te bren-  
gen in ewige dauerloos van den voorste-  
ren

uen Spaengzaerden ende hun Anthangeren, gedeclareerde vyanden van vnsen Landen van herwaertscouers, mede doelzelich ende schuldich zyn, oft dat sy den vryaden salten voorstz goeden hulp ende bystante begeren te duen, oft ten minste dat sy tegens huns behoorliche plichte, dat mede sy noest Godt en ons ende hir Vaderlande verbunden zyn, om daer voor lyf ende goet tot bescherminge der Landen tegens den vyanden op te steten. van meninge zyn ia sondere plaatzen te staen. daer t voorstz huns Vaderlande te verduwen, uvergaende alio, rour so rele ia hen is, t schijne tot enige verdienst ende laeternie io handen van den vrolyke vyanden; waer legens grootelijken i s modus is prouplicke vertien te wachten.

So ist, dat wy t gene voorstchreven is aengewent, ende hier up gehadte raduy van den Gedepucserden ende zulien der honden ende sculen van Vrieslande vryfik, deuen aangantue oock isolisterende die plaatzen, in gelycke lsten voornuels gepubliceert, dedden geordeneccie, ge'alleert, gehierdictie, ende verboden, ordonneren, lla-weren, beuerdieren ende verbioden by desten; dat nlement, van wat stule, condicione ofte qualiteyt hy sy, hem en sal verbauderien enighe goederen. hoedanich die zullen moeghen voren. wi' enige datt we andere plaatzen biauen oaden Landen te veroveren, soorder expresse schrifftelike consente van den Wetholder der vryfieden-uen Stadt, ende dat die zelue inscreet zy die oorsake van t voorstz veroveren, ende de plaatse waer hen zulce gebracht zal worden; noch oock op den platten lande van de ces Grievenie ofte Durp in dardene te moeghen brengert, sonder gelycke schriftelick gelimiteerde consente van der Grieven; oode dat voorstz aldaico wieleringe wi' oaden landen van Vrieslande niet gedacca zal worden soorder aldaico bescheit als vooren, gepastoert van den Huue. onder de hande van den Griffier aldaer, salis dat de kese die enige wieleringe i s zullen, tzy wi' valgo heide, ofde oock op den platen lande, wi' andere plaatzen hanter den voorstz lande, ofte oock buyten s Landen, by consente als vrynen respectueelick zullen doen, allesta gebouden zullen weren grando uerstorie van de Wethouders der piarses, daer sy die goeden gebracht zullen hebben, wederom te leuven en den seeden. Grievenheden ende den Huue voorstchreven respectueeliken; te wesen van den goeden die biauen s Landen zullen bijuen. Minnen des derden dage na do wechhueringe, ende van buyten s Landis known ihun doc- gen, alles by verburte van de goeden die

tor conterie dezen utgevoert zullen warden, ende daer bouen arbitralick, tzy by pecuniale oft corporale hrafft, nac' geleghetheyt der zake gecorrigere is worden, t appliceren de verburde goeden voor een derdepart tot profite van den Ambredoger, noch een derdepart tot profite van den Oudeker die d'executie zal doen, ence t surplus tot profite van ons ende van i ghemeyne bestie ouzer honden van Vrieslande voorstz. Verbleedende onck allen Schipperen ende Wagemers, geen gedaen van dese plaatse in dandere, oft wi' den lande van Vrieslande te verontrent, zander te sien voorgaende gemaechschen constictie voorten, by verburte van den schepen ende wagten, ende daer en buets by arbitrale correctie als vonnen.

Ende hebben voorts oock geordeneert, geslachteren ende verboden, wtdeieren, slachten ende verbiden by deser, dat alle-monde, van wat stace, qualiteyt ofte condicione hy zy, hem en zal verwideren wi' dene Jurisdictie in dandere, oft wi' oaden lande van Vrieslande mitsz woe te vertrecken, ten zy dezelve zulce co' tyt van zee weken te vooren cumc seafoghes den Wechholders der Sreden ende Grievenheden; endo so verey zy buytens Land vilken verstreken, dat aulce gelycke zee wecken te vreten by hem aengetroen zal o' idem van die van oaden heide in den Huue voorstchreven, alles oock verclaringe van de oorsake huns verenectens, ende der plateren daer zy ha zullen wilcs begesen, ende dat henlyden daer op als dan goede gemaechsche consente om te moeghen verstreken, by den voorstz Regenten van den Sreden, Grievenheden ende den Huue, elz int zyne respectueelick, verleent sal wesen; gelycx oock intwandi andersins buyten den lande van Vrieslande, om aldaer enige tyt te verstoeten, sal moeghen verstreken, zoodat dat toe te dedden consente van den Maestricht der Soode daer onder dezelve gefacca is, ende indien hy ten platten lande geseten zy, ofte onck een kideelman binnen een Stadt wonende, dat hy daer toe hijsche mannes van den vryfik Huue, alleis oock by arbitrale strafe, pecuniale oft corporale, zo als dat nac' geleghetheyt der personen endo zaken brunnend sal worden te behooren; wederstaende altyd; dat de ghene die bewonden zullen worden mit hun personen oft gedaen den vryfik vyanden enige diena, vormdele ofte suuer te rettomen, dat die zelue eas eych wi' de plaatzen, over op by de lienerale daen gemaect, ende in oaden landen van herwaert, waere i anderen tyde gepubliceert, daer af als Rebollen ende fauours van den an i sy ende

ende ghet gestrafst zullen worden, sno als des daas eyach der zaken behouwen zal: Enden ten eiende dat allemael hier af ignorantie val mogen pretenderen, vordoonant ende beweelen wy allen den Ufficieren van allen oafe staten ende landen van Vriesland, allen ende elce bysonder, enlyne ende ionder verstrekt, ter plaatse daer ons gho-wooldicken is publicatie te doen, toesten te doen publiceren ende uitmogen, ende segens des Ouerrechters te procederen totter penen vnocht. Sonder oomele deftau hede ofte verdrach; van des te doene sulc deselver anchefsi, gewen donseluen volvoegha mache ende funderlinge bewol: Ontriboden enlo beweulen allen endo eenen geloven, dat sy hen int selue drentende eernstelick verlaaten ende obediëren, want ons elhou geliefst.

Gedrukt in onse stadt Leeuwarden, onder den segel van Justitie, welck aan in den Houw van Vrieslande gebruyckendo is, hier opgedrukt in placante, den xijijen Februarij. Anno 1580: van ontem Rycken, so weken van Spaengien, Skullen &c. xxvij. endo van Nopels xxvij.

(onder fluite geschriften)

By den Comint, ter relati van Syne Mayenwyse Scatholder ende Raiden, verordene in Vriesland.

(ende gecreckt)

F. de Boukemont.

Hier are oghen gedrukt placante, brengt ons ons ghebruyck zegel in redere ewige, tot besturen der Redt Soldaten bereykende.

*Ordonnantie om de maandelyksche vierdebatue Statuer op de Moreen, in voor de maard December laastleden ongeschlagen, binnen age dingen op te brengen.*

Den 13 February 1580.

De Raiden ons Heerten e Cabinet, gerondoneert in Vriesland. Desijt de Gedeputeerden, representanteerde de Staten van denseluen Landen.

**V**lent, Berghen, Liew, Besoedere! Alzoe dat onderhale van den vorlogh voudich is datgelyck groote summen van penninghen te formeren, ende dat by faulke van penninghen die Huyslijfden zouden moegen groetlyck myt costen enle Soldaten beslaven wurden: Dacromnae zne ist, dat wy v ondoenaren, wel expresselijken beweelen by dezen, dat ghy, naer aduenant viertehalues stuuer over die Gricchenen ongeloogen, strack binnen uwre Stad opnoempi ende collectiere alswelken quare ende endingen als v li roegelicht, ende ghy gewontlycke zyt op toe brengen, ende die

selue penninghen, precise binnen acht den gen die recepce deefes, in handen van den Ontsaenger deefes Landts Paatzels Jagers ouer te leuenen, sonder dat te gebrecks te wezen, op poeme, van wille dat ouer deselue soe myt Soldaten geleueeren te worden, alde wy best bewinden sulkes toe behoeren; Godt bewachten.

Ghescreuen tot Leeuwarden den xijij. Februarij 1580.

(Opchrift was)

Den Vheren, Berghen, onse lieue befonderten Burgherschepen, Schepenen ende Raeden der Stede Leeuwarden.

Van den 13e Plaats - Boek fol. 43, u de Orfe 's Hf. van Vriesland bewaerde.

*Advis van de Gedeputeerden drr neder Unie, op de Propositië en gecrepsierte Poissten tot beter bevordering van de gefloene neder Unie.*

Den 17 February 1580.

**G**hehoort ende gesen by de Gedeputeerden der naerste genoemde Provincie die propositië, bewijsden op den x February

leudeeden reden (a), endo naertheide schriftelyck overgekuont, hebben gec hadden desezelus van pointe te pointe voor

(a) Boven nr. 123 upgescreuen.